

TEATR WIELKI W ŁODZI

Cyfrowe Muzeum Teatru Wielkiego w Łodzi

Bizet

CARMEN

SPEKTAKL DOFINANSOWANY W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO
MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
„PROMOCJA TWÓRCZOŚCI”

ZAKUP INSTRUMENTÓW DLA ORKIESTRY TEATRU WIELKIEGO W ŁODZI
DOFINANSOWANY W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO
MINISTERSTWA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
„ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KULTURY I SZKOLNICTWA ARTYSTYCZNEGO”

**TEATR
WIELKI**
W ŁODZI

dyrektor naczelny - WOJCIECH SKUPIEŃSKI
dyrektor artystyczny - KAZIMIERZ KOWALSKI

Georges Bizet

CARMEN

opera w czterech aktach

libretto: Henri Meilhac i Ludovic Halévy
wg noweli Prospera Mérimée

prapremiera Paryż, 3 marca 1875
premiera polska Warszawa, 1882

premiera 18 listopada 2006 roku

Spektakl grany w języku francuskim z napisami w języku polskim.

Tadeusz Wojciechowski

kierownictwo muzyczne

Wiolonczelista i kameralista, jeden z najwybitniejszych współczesnych dyrygentów polskich, studiował w Akademii Muzycznej w Warszawie: grę na wiolonczeli w klasie Andrzeja Orkisz (dyplom w 1976) i dyrygenturę pod kierunkiem Stanisława Wisłockiego (dyplom w 1979). W latach 1973-1974 doskonalił swoje umiejętności w zakresie gry na wiolonczeli w paryskim Konserwatorium w mistrzowskiej klasie Bernarda Michelina.

Jako kameralista i dyrygent jest laureatem wielu znaczących konkursów i festiwali, polskich i zagranicznych.

Już w czasie studiów w Paryżu Tadeusz Wojciechowski współpracował z takimi zespołami, jak: Orchestre de Versailles, Les Musiciens de Paris, Orchestre des Pasdeloup, Orchestre de Conne i Orchestre de Conservatoire. W latach 1976-77 był koncertmistrzem Polskiej Orkiestry Kameralnej kierowanej przez Jerzego Maksymiuka, z którą odbył kilka tournée, m.in. po Włoszech, Niemczech i Wielkiej Brytanii oraz dokonał nagrań dla firmy EMI. Równocześnie, od 1976 do 1983, współpracował jako dyrygent z Teatrem Wielkim w Warszawie. W 1982 roku został zaproszony do Królewskiej Opery Duńskiej w Kopenhadze, gdzie w latach 1983-1996 był głównym dyrygentem. Występował w tak prestiżowych teatrach operowych świata, jak: Metropolitan Opera w Nowym Jorku, Teatro La Fenice w Wenecji, Teatro Carlo Felice w Genui, Królewska Opera w Sztokholmie i Królewska Opera w Oslo. W 1994 roku został dyrektorem Orkiestry i Chóru Polskiego Radia w Krakowie i pełnił tę funkcję do rozwiązania zespołu. Następnie, do 1996 był dyrektorem Teatru Wielkiego w Warszawie; w latach 1998-2004 był dyrektorem artystycznym Muzycznego Festiwalu w Łańcucie i Filharmonii Rzeszowskiej. W 2002 roku został także szefem-dyrygentem Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Pomorskiej; współpracuje z niemal wszystkimi orkiestrami symfonicznymi w Polsce, szczególnie z Sinfonią Varsovią. Jest pierwszym dyrygentem Narodowej Opery Łotewskiej w Rydze, stale współpracuje z Operą w Monachium.

Występuje m.in. w: Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii, Luksemburgu, Belgii, Danii, Norwegii, Szwecji, Słowenii, we Włoszech, Turcji, Stanach Zjednoczonych, Kolumbii, Meksyku i Japonii. Dokonał wielu nagrań dla Polskiego Radia i Radia Duńskiego; ma w repertuarze ponad czterdzieści dzieł operowych oraz większość światowego repertuaru symfonicznego.

Od sezonu 2005/2006 jest dyrektorem artystycznym Filharmonii Łódzkiej im. A. Rubinsteina w Łodzi.

REALIZATORZY

Laco Adamik

reżyseria

Reżyser teatralny,
filmowy i operowy.

Urodził się w Malej Hradnej na Słowacji, studiował architekturę w Bratysławie, a w 1973 roku ukończył Wydział Filmowy FAMU Akademii Sztuk w Pradze. Od początku lat 70. mieszka i pracuje w Polsce. Debiutował w Teatrze TV w 1973 roku *Białą zarazą* K. Čapka i odtąd realizował przede wszystkim widowiska na małym ekranie, stając się wkrótce prekursorem w stosowaniu najnowszych technik realizacji. Dla Teatru TV zrealizował m.in.: *Pocztę Tagore* (1975), *Peleasa i Melisandę* Maeterlincka (1977), *Pogrzeb fabrykanta* Dario Fo (1980), *Borysa Godunowa* Puszkina (1981), *Elżbietę, królową Anglii* Brucknera (1984), *Króla Edypa* Sofoklesa, *Żegnaj, laleczko* Chandlera (1989), *Burzę* Szekspira (1991), *Sokoła maltańskiego* Hammeta (1994), *Don Carlosa* Schillera (1995), *Lorda Jima* Conrada (2002).

W 1980 roku reżyser przeniósł na mały ekran ze Starego Teatru w Krakowie *Wyzwolenie* Wyspiańskiego, a w 1983 *Dziady* Mickiewicza w reżyserii Konrada Swinarskiego.

Od swojego operowego debiutu w 1977 roku - *Cyganeria* Pucciniego w Teatrze Wielkim w Łodzi - zrealizował m.in.: *Wesele Figara* Mozarta (Teatr Wielki w Warszawie, 1983), *Toscę* Pucciniego (Opera i Operetka w Krakowie, 1997), *Makbeta* Verdiego (Teatr Wielki w Łodzi, 1991 i Opera i Operetka w Krakowie, 2001), *Tannhäusera* (Opera Śląska w Bytomiu, 2003), *Aidę* Verdiego (Opera Śląska w Bytomiu, 2003), *Manru* Paderewskiego (Opera Nova w Bydgoszczy, 2006).

Przygotowuje także wielkie widowiska koncertowe, był m.in. reżyserem festiwali w Sopocie i Opolu.

Na scenach dramatycznych wyreżyserował m.in.: *Las* Ostrowskiego w Teatrze im. Bogusławskiego w Kaliszu, *Woyzecka* Büchnera (z A. Holland) w Teatrze im. Jaracza w Olsztynie, *Don Carlosa* Schillera w Starym Teatrze w Krakowie.

Reżyser nakręcił także cztery filmy, w tym jeden fabularny. W 1978 roku zadebiutował *Wstecznym biegiem* - dramatycznym obrazem o poświęceniu i odpowiedzialności. Później zrealizował jeszcze *Chama* na podstawie powieści E. Orzeszkowej oraz serial telewizyjny *Crimen* na motywach powieści Józefa Hena. Jedynym, jak do tej pory, filmem kinowym Adamika jest psychologiczny obraz *Mężczyzna niepotrzebny* opowiadający o miłości dwójki ludzi i związanych z nią trudnych, moralnych wyborach.

Laco Adamik jest zdobywcą wielu nagród na festiwalach teatralnych i telewizyjnych, a wyreżyserowane przez artystę spektakle zdobyły liczne nagrody i wyróżnienia zarówno krytyki teatralnej, jak i publiczności.

Milan David

scenografia

Czeski fotograf, scenograf i projektant kostiumów
wyszkolenie zdobywał w Pradze:
w latach 1976-1980 - SUPS (szkoła średnia o
kierunku scenografii teatralnej), a w latach 1981-86 -
DAMU (Akademia Teatralna, wydział scenografii).

Współpracuje z najważniejszymi teatrami w stołecznej Pradze
i innymi teatrami czeskimi. W Polsce zrealizował m.in. projekty scenografii
i kostiumów w Teatrze 77 w Łodzi w ramach międzynarodowego programu
teatralnego Arka Nadziei. Jest autorem scenografii dla teatrów w Rosji, Hiszpanii,
Argentynie i Stanach Zjednoczonych. W sumie stworzył ponad 150 scenografii dla teatrów
czeskich i zagranicznych. Pracował dla Telewizji Czeskiej, TV3 i studia filmowego Barrandov. Jest
współzałożycielem wydziału scenografii w Centro Andaluz de Teatro Sevilla, w którym był wykładowcą
i scenografem. W ostatnich dwóch latach otrzymał dwukrotnie nominację do Nagrody Alfreda Radoka za
najlepszą scenografię czeską za realizację projektów do sztuk: F. G. Lorca „Krwawe wesele” - Narodni
Divadlo Moravskoslezske, Ostrawa i F. M. Dostojewski „Biesy” w Divadlo v Dlouhe, Praga.

Milan David jest wykładowcą na wydziale scenografii DAMU (Akademia Teatralna w Pradze), a także
w ramach scenograficznych programów edukacyjnych Europejskiego Kursu Scenograficznego
(Londyn, Utrecht, Sevilla, Praga).

W ostatnich latach wielką pasją artysty stała się także fotografia, przede wszystkim czarno-biała,
w której widoczne są znaczne wpływy jego prac scenograficznych. Koncentruje się na subie-
ktywnym dokumencie fotograficznym i fotografii teatralnej. W roku 2002 otrzymał stypendium
Czeskiego Ministerstwa Kultury na sporządzenie fotograficznego zapisu unikalnych rzeźb
barokowych wystawianych w zamku Kuks (Czechy).

Jest autorem wystaw indywidualnych i zbiorowych m.in. w: Pradze, Pardubicach, Budziejow-
wicach, Brnie, Ostrawie, Brukseli i Paryżu.

Zaprezentowana przez praską Leica Gallery w roku 2003 w ramach Paris Photo, kolekcja
zdjęć artysty, otrzymała w 2004 roku prestiżowy Leica Medal of Excellence.

Prace Milana Davida ukazały się m.in. w: *Art and Antiques, Atelier, Disk, Dotyk, Host, Playboy, Heart of Europe.*

REALIZATORZY

Dobrostawa Gutek-Woźniak

choreografia

Jest absolwentką Państwowej Szkoły Baletowej w Bytomiu; jako tancerka debiutowała w zespole baletowym Opery Śląskiej w Bytomiu, by wkrótce zostać jego solistką. W latach 1977 - 78 odbyła staż pedagogiczno-choreograficzny w Instytucie Sztuk Teatralnych (GITIs) w Moskwie uzyskując dyplom pedagoga baletu.

Od 1979 roku związana jest z Teatrem Wielkim w Łodzi jako solistka baletu, a następnie także jako pedagog - repetytor i asystent choreografa. W 1991 roku była kierownikiem konkursu choreograficznego w ramach XI Łódzkich Spotkań Baletowych.

W swoim dorobku artystycznym, jako solistka, ma dziesiątki pierwszoplanowych partii baletowych, m.in. w spektaklach: *Don Kichot* Minkusa, *Jezioro łabędzie* Czajkowskiego, *Giselle* Adama, *Romeo i Julia* Berlioz, *Carmen Bizeta/Szczedriny*, *Sylwia Delibesa*, *Sen nocy letniej* Mendelssohna, *Wolfgang Amadeus* Mozarta, *Zorba* Theodorakisa, *Medea* Łuciuka, *Salome* Straussa, *Sylfidy* Chopina.

Z zespołem baletowym Teatru Wielkiego w Łodzi brała udział w licznych tournée artystycznych, m.in. w: Niemczech, Holandii, Belgii, Luksemburgu, Francji, Włoszech, Grecji, Turcji, Szwajcarii, Egipcie i Rosji.

Jako choreograf zadebiutowała w 1980 roku baletem *Esse* do tekstu Cz. Miłosza w Teatrze Wielkim w Łodzi.

Od tego czasu tworzy choreografie dla teatrów, filmu i telewizji. Na swoim koncie ma choreografie do takich tytułów, jak m.in.: *Ate Apokalipsis* muz. J. M. Jarre, *Etiuda e-moll* Chopina, *Suita na dwa zmysły* E. Polloka, *Carmen* Bizeta/Szczedriny oraz choreografie w spektaklach: *Księżniczka czardasza* Kálmána (Teatr Wielki w Łodzi), *Skiz* Zapolskiej (Teatr Nowy w Łodzi), *Nonsense* Goggina (Teatr Muzyczny w Łodzi i Poznaniu), *Dziadek do orzechów* Czajkowskiego (Teatr Muzyczny w Łodzi), *Mr. Music* Gershwin (TV Warszawa).

Artystka była także kierownikiem baletu w Teatrze Muzycznym w Łodzi, Teatrze Wielkim w Łodzi, wykładowcą: Akademii Muzycznej w Łodzi, Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie i Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi; współpracowała z mistrzami Polski w konkurencji par tanecznych w jeździe figurowej na lodzie.

Obecnie pełni funkcję asystenta choreografa d/s ruchu scenicznego w Teatrze Wielkim w Łodzi.

Marek Jaszczak

kierownictwo chóru

Absolwent łódzkiej Akademii Muzycznej oraz Akademii Muzycznej w Poznaniu, gdzie w 1986 roku ukończył dyrygenturę w klasie prof. Stefana Stuligrosza. Działalność artystyczną rozpoczął już w roku 1969, początkowo jako artysta chóru Filharmonii Łódzkiej, a następnie kolejno jako asystent i wreszcie kierownik zespołu chóru. W dorobku artysty są dziesiątki pozycji z wielkiego repertuaru oratoryjno-kantatowego, w tym m. in. *Magnificat* Bacha, *IX Symfonia* Beethovena, *Pory roku* i *Stworzenie świata* Haydna, *Niemieckie requiem* Brahmsa, *Requiem* Verdiego, *Te Deum* i *Siedem bram Jerozolimy* Pendereckiego. Od 1990 roku Marek Jaszczak jest chórmistrzem w Teatrze Wielkim w Łodzi, gdzie z zespołem chóru przygotował znaczące pozycje z wielkiego repertuaru operowego. Od ponad 10. lat prowadzi także Chór Mieszany Akademii Muzycznej w Łodzi. Dyrygował m. in. w Niemczech, Belgii, Holandii, Luksemburgu, Francji i na Litwie. Drugą wielką pasją artysty jest komponowanie. Pisze głównie muzykę dla teatrów dramatycznych i lalkowych (długoletnia współpraca z Teatrem Lalek PINOKIO), za którą niejednokrotnie otrzymywał nagrody na konkursach i wysokie oceny krytyki.

REALIZATORZY

współpraca muzyczna
konsultantka wokalnie-aktorska
asystent reżysera
asystenci scenografa
asystentka choreografa
realizacja światła
pianistki korepetytorki

akompaniator chóru
akompaniatorzy baletu
inspicjenci
suflerka

Piotr Wujtewicz
Ewa Karaśkiewicz
Waldemar Stańczuk
Elżbieta Panek, Zygmunt Dziubiński
Malwina Poleszak
Jerzy Stachowiak
Ewa Szpakowska, Nadieżda Pawlak
Maria Czerkawska, Danuta Antoszevska
Małgorzata Zajązkowska
Zbigniew Rymarczyk
Elżbieta Bruc, Jan Skonieczny
Stanisław Krawiec, Zbigniew Pawełczyk
Beata Suder

OBSADA

Don José	KRZYSZTOF BEDNAREK IRENEUSZ JAKUBOWSKI
Carmen	BERNADETTA GRABIAS MAŁGORZATA KUSTOSIK AGNIESZKA MAKÓWKA
Escamillo	ANDRZEJ KOSTRZEWSKI ZENON KOWALSKI PRZEMYSŁAW REZNER KRZYSZTOF WITKOWSKI
Micaëla	MONIKA CICHOCKA DOROTA WÓJCIK
Zuniga	PIOTR MICIŃSKI RAFAŁ PIKAŁA
Frasquita	PATRYCJA KRZESZOWSKA MAŁGORZATA KULIŃSKA
Mercedes	MAŁGORZATA KUSTOSIK SYLWIA POŁOŃSKA JADWIGA WIKTORSKA
Dancairo	ANDRZEJ KOSTRZEWSKI PRZEMYSŁAW REZNER
Remendado	BORYS ŁAWRENIW JAROSŁAW WEWIÓRA
Morales	ANDRZEJ KOSTRZEWSKI KRZYSZTOF WITKOWSKI
Lillas Pastia	JÓZEF MITUTA ZBIGNIEW KUŹNIK

CHÓR • BALET • ORKIESTRA
Teatru Wielkiego w Łodzi
Chór dziecięcy pod dyrekcją
Elżbiety Sobieraj

dyrygent **TADEUSZ WOJCIECHOWSKI**

Handwritten musical notation on a series of staves. The notation includes various notes, rests, and markings, some of which are crossed out with 'X'. There are also some illegible handwritten notes interspersed between the staves.

75

75

Różnica między malarzami, rzeźbiarzami i muzykami jest bez znaczenia. Wszystkie rodzaje sztuki są ze sobą spokrewnione albo jeszcze więcej: jest tylko jedna sztuka. Nieważne, czy się swoje myśli wypowiada na płótnie, w marmurze czy w teatrze; myśl jest zawsze ta sama.

Jestem przekonany, że Mozart i Rossini to dwaj najwięksi muzycy. Mimo, że w każdym względzie podziwiam Beethovena i Meyerbeera, czuję się bliższy sztuce czystszej i „lekkiej” niż dramatycznej zmysłowości.

Jak tak Rafaël odpowiada Mozartowi w malarstwie, a Meyerbeera odczuwam jak Michała Anioła (...).

Są dwa rodzaje geniuszów: geniusz natury i rozumu.

Jednak chociaż tak bardzo podziwiam ten ostatni, muszę przyznać otwarcie, że do pierwszego należy moje całe uczucie...

Georges Bizet

PROSPER MÉRIMÉE

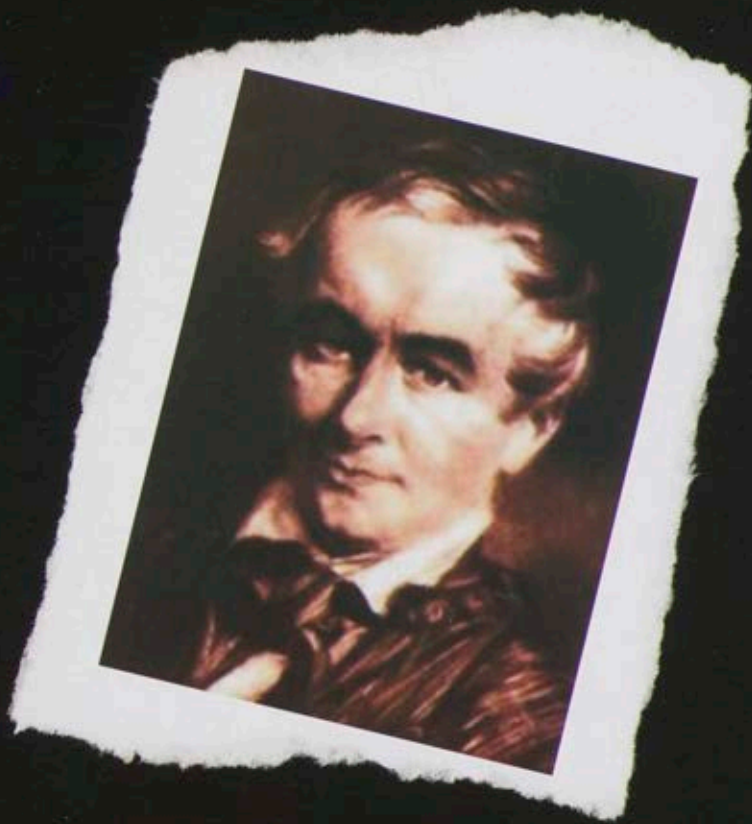
urodził się 27 września 1803 roku w Paryżu. Zadebiutował w roku 1825 ogłaszając anonimowo *Teatr Klary Gazul*. Ten rzekomy przekład utworów scenicznych nie istniejącej aktorki hiszpańskiej stanowi arcydzieło dramaturgii romantycznej.

W roku 1827 Mérimée ogłosił zbiór ballad *La Guzla (Gęśle)*, domniemane tłumaczenie z języka iliryjskiego, będący satyrą na modną wśród romantyków ludowość. W roku 1829 ukazuje się powieść historyczna *Kronika dworu Karola IX*.

Od roku 1829 Mérimée ogłaszał, przeważnie anonimowo, swoje nowele; weszły one w skład zbiorów: *Mozaika* (1833), *Kolomba* (1841), *Nowele* (1852), *Ostatnie nowele* (1873).

W ostatnim zbiorze, wydanym już po śmierci autora, znalazła się również nowela *Carmen* (1845), na której fabule oparte jest libretto opery G. Bizeta.

W roku 1853 zostaje mianowany inspektorem generalnym zabytków historycznych i udaje się w podróż po Francji i Europie ocalając przed zniszczeniem liczne budowle romańskie i gotyckie.

Swoje wspomnienia z wędrówek zamieścił w wielotomowych *Notatkach z podróży*.

Od roku 1853 poświęcił się głównie pisaniu studiów literackich i historycznych oraz tłumaczeniom.

Znając język rosyjski wprowadził do literatury francuskiej utwory Puszkina, Gogola, Turgieniewa. Z tego okresu datują się *Epizody z historii Rosji: Dymitr Samozwaniec* (1853), *Dawni Kozacy* (1865), *Lokis* (1869).

Zmarł 23 września 1870 roku.

Hiszpanie, kiedy odbywają służbę to grają w karty lub śpią. Ja, jako szczerzy Nawarczyk, zawsze starałem się czymś zająć. Robiłem łańcuszek z mosiężnego drutu, aby nosić na nim przetyczkę do fuzji... Gdy inni się gapili, ja siedziałem w swojej ławce koło drzwi. Byłem wówczas bardzo młody i myślałem wciąż o swoich stronach. Zresztą bałem się Andaluzyjek, nie nawykłem do ich obejścia: wciąż drwiny, nigdy rozsądnego słowa. Siedziałem tedy nad swoim łańcuszkiem, kiedy usłyszałem jak cywile mówią: O, o, gitanilla!

Podniosłem oczy i ujrzałem ją. Było to w piątek, nie zapomnę tego dnia nigdy. Ujrzałem Carmen. Miała bardzo krótką, czerwoną spódnicę, poniżej której widać było białe jedwabne pończochy, dobrze dziurawe oraz małe trzewiki z czerwonego safianu. Rozchyliła mantylkę, aby pokazać ramiona i duży bukiet kasji sterczący zza koszuli. Miała też kwiat kasji w kącie ust i szła kofysząc się w biodrach niby klacz z hardowańskiej stadniny. W naszych stronach na widok kobiety w takim stroju każdy by się przeżegnał. W Sewilli każdy rzucał jej dwuznaczny komplement, odpowiadała z ręką na biodrach, bezczelna jak szczerza Cyganka. W pierwszej chwili nie podobała mi się, wróciłem też do swojej roboty, ale ona obyczajem kotów i kobiet, które nie przychodzą kiedy je wołać, a przychodzą kiedy nie wołać, przystanęła i zwróciła się do mnie:

- Kumoterku - rzekła modą andaluzyjską - czy zechcesz mi dać ten łańcuszek? Nosiłabym na nim klucze do mojej kasy.

- To na przetyczkę do strzelby - odparłem.

- Do strzelby! - wykrzyknęła, śmiejąc się. - Myślałam, że pan dobrodziej, będzie robił koronkę tym szydełkiem.

Wszyscy zaczęli się śmiać, ja czułem, że się czerwienię, nie umiałem nic odpowiedzieć.

- Doskonale, moje serduszko - podjęła - zrób mi siedem łokci czarnej koronki na mantylkę, ty moja słodka koronczarko! I, wyjmując kwiat kasji, który miała w ustach, rzuciła mi go zręcznym ruchem wprost między oczy. Panie, to mnie tak ugodziło jak kula... Nie wiedziałem gdzie się podziać, stałem jak słup. Kiedy weszła do fabryki, spostrzegłem kwiat kasji, który upadł mi pod nogi; nie wiem co mi się stało, ale podniosłem go tak, żeby koledzy nie widzieli i schowałem troskliwie do kieszeni.

To było pierwsze głupstwo...

-Chcesz mnie zabić, widzę to dobrze - rzekła - tak jest pisane; ale nie sprawisz abym ustąpiła.

- Proszę cię - mówiłem - bądź rozsądna. Słuchaj mnie! Wszystko co było, zapomniane.

Pomyśl, wiesz o tym, to ty mnie zgubiłaś; dla ciebie zostałem złodziejem i mordercą.

Carmen, moja Carmen! Pozwól mi ocalić cię, i ocalić siebie wraz z tobą.;

- José - odparła - żądasz niepodobieństwa. Nie kocham cię już; ty mnie jeszcze kochasz i dlatego chcesz mnie zabić. Mogłabym cię jeszcze okłamywać; ale nie chce mi się tego trudu. Wszystko skończone między nami. Jako mój rom, masz prawo zabić swoją romi; ale Carmen zawsze będzie wolna. Urodziła się kalli, jako kalli umrze.

Rzuciłem się do jej nóg, ująłem jej ręce, wilżąc je łzami. Przypomniałem jej wszystkie szczęsne chwile, które spędziliśmy razem. Ofiarowałem się zostać rozbójnikiem, byle zachować jej miłość. Wszystko, panie, wszystko; ofiarowałem jej wszystko, byle mnie chciała kochać jeszcze!

Rzekła:

- Kochać cię jeszcze, to niemożliwe. Życz tobą dłużej nie chcę.

Wściekłość mnie ogarnęła. Wyjąłem nóż. Byłbym chciał, aby się złąła i prosiła mnie o litość, ale ta kobieta to był wcielony czart.

- Po raz ostatni - krzyknąłem - chcesz zostać ze mną?

- Nie! Nie! Nie! - rzekła tupiąc nogą.

Zdjęła z palca pierścionek, który jej niegdyś dałem, i rzuciła go w krzaki.

Ugodziłem dwa razy. Był to nóż Garcji, który wziąłem, złamawszy na nim swój. Za drugim ciosem padła bez krzyku. Zdaje mi się, że widzę jeszcze jej wielkie czarne oko patrzące we mnie uparcie; potem zamglilo się i przymknęło. Stałem dobrą godzinę bezwładny nad trupem. Potem przypomniałem sobie, że Carmen mawiała często, że chciałaby być pochowana w lesie.

Wykopałem jej grób nożem i złożyłem ją w nim. Długo szukałem jej pierścionka; znalazłem go wreszcie. Włożyłem go do dołu obok niej wraz z małym krzyżykiem. Może źle uczyniłem. Następnie dosiadłem konia, pocwałowałem do Kordowy i przy pierwszej strażnicy rzekłem kim jestem. Powiedziałem, że zabiłem Carmen; ale nie chciałem zdradzić, gdzie leży jej ciało.

P. Mérimée "Carmen"
tłum. T. Boy-Żeleński

WAŻNIEJSZE KOMPOZYCJE

Opery

Don Procopio

libretto: C. Gambiaggio,
1858-59

Poławiacze perel (Les

Pêcheurs de Perles) libretto:
M. Carré i E. Cormon, 1863

Piękna dziewczę z Perth (La Jolie Fille de
Perth) - libretto: J. H. Vernoy de Saint-Georges
i J. Adenis, 1866-67

Iwan Groźny (Ivan le Terrible) - libretto: A. Leroy
i A. Trianon, 1865 (nie dokończona)

Djamileh libretto: L. Gallet, 1872

Arleżjanka (L'Arlésienne), muzyka sceniczna do sztuki
A. Daudeta, 1872

Don Rodrigue libretto: L. Gallet i E. Blau, 1873 (nie dokończona)

Carmen libretto: H. Meilhac i L. Halévy wg P. Merimée, 1874

Operetki

Doktor Miracle (Le Docteur Miracle) libretto: L. Battu i L. Halévy
oraz inne wystawiane anonimowo

Chór z orkiestrą

Oda symfoniczna Vasco da Gama tekst L. Delatre'a
wg *Luzjady* Camoënsa, 1859-60

Muzyka symfoniczna

Symfonia C-dur, 1855

Suita na orkiestrę Scherzo, Andante,

Marsz żałobny, 1860-61

Symfonia Roma C-dur, 1869

Arleżjanka (L'Arlésienne)

dwie suity orkiestrowe

(druga zestawiona

przez E. Guirauda),

1872

GEORGES BIZET

Projekty kostiumów do prapremiery CARMEN

CARMEN

H. MEILHAC - L. HALÉVY

MUSIQUE DE GEORGES BIZET

Afisz do prapremiery CARMEN

Mała suita orkiestrowa
(Petite suite d'orchestre)
zinstrumentowana suita
fortepianowa
Zabawy dziecięce, 1872
Ojczyzna (Patrie), uwertura 1874

Utwory fortepianowe

Śpiew Renu (Les chants du Rhin), 6 miniatur, 1865
Polowanie fantastyczne (Les chasse fantastique), 1865
Koncertowe wariacje chromatyczne (Variations chromatique de concert), 1860
Zabawy dziecięce (Jeux d'enfants), 12 tańców na 4 ręce, 1871

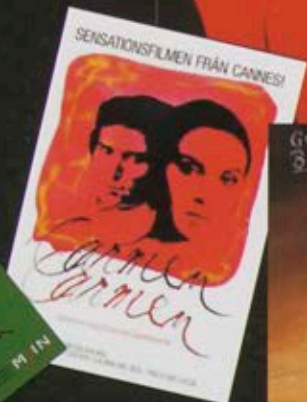
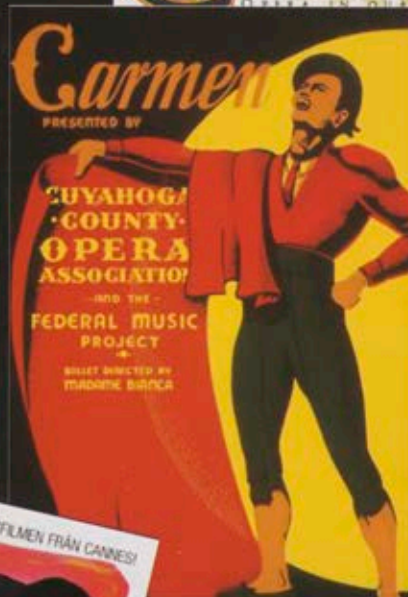
Śpiew z fortepianem

Melodie - dwa zeszyty pieśni (20 i 16) do słów różnych poetów, m.in.:
Ronsarda, Lamartine'a, Musseta, Hugo, Millevoje
Pieśni kościelne w większości melodie innych kompozycji
z podłożonym tekstem kościelnym

Transkrypcje

Pełne wyciągi oper: *Don Juan* i *L'Oca di Cairo* Mozarta, *Mignon*
i *Hamlet* Thomasa, *Faust* Gounoda, *Carmen*
Pianista-śpiewak (Le pianiste chanteur) 150 transkrypcji
najpopularniejszych fragmentów operowych
Transkrypcje koncertów, uwertur, itp.

(na podstawie: J. Gabrys - Carmen
J. Bizeta, PWM 1961

WAŻNIEJSZE DATY Z ŻYCIA I TWÓRCZOŚCI
GEORGESA BIZETA

- 1838 - 25 października** urodził się w Paryżu Cezar Leopold Aleksander Bizet (dopiero później przyjął imię Georges)
- 1848** - w październiku zostaje przyjęty do Konserwatorium Paryskiego. Studiuje kompozycję u Zimmermanna i fortepian u Marmontela.
- 1852** - otrzymuje pierwszą nagrodę za grę na fortepianie.
- 1853** - po śmierci Zimmermanna przechodzi do klasy Halevy'ego.
- 1855** - Bizet otrzymuje I nagrodę za grę na organach i fugę. W listopadzie kończy Symfonię C-dur.
- 1857** - premiera wodewilu *Le Docteur Miracle*. Za kantatę *Clovie et Clotilde* otrzymuje Bizet „Grand Prix de Rome”. W grudniu opuszcza Paryż.
- 1858** - zatrzymuje się w Rzymie, gdzie komponuje *Te Deum*.
- 1859** - powstaje opera *Don Procopio*.
- 1860** - Bizet komponuje symfonię-kantatę *Vasco da Gama* i suitę orkiestrową. W sierpniu wraca do Paryża, gdzie utrzymuje się z lekcji gry na fortepianie i aranżowania lekkich utworów rozrywkowych. Komponuje operę *La guzla de l'Emir*, którą odkłada niedokończoną. Rozpoczyna pracę nad operą *Poławiacze perel*.
- 1863** - w sierpniu premiera *Poławiaczy perel* w Théâtre Lyrique.
- 1865** - pracuje nad operą *Iwan Groźny*, którą pozostawia w rękopisie.
- 1867** - tworzy anonimowo szereg operetek i rozpoczyna pisać krytyczne artykuły o muzyce. 26 grudnia odbywa się premiera opery *Piękne dziewczę z Perth* w Théâtre Lyrique.
- 1869** - w czerwcu kompozytor poślubia Genevieve Halévy. W tym czasie pracuje nad wykończeniem pozostawionej przez Halévy'ego opery *Noe*.
- 1870** - w czerwcu wyjeżdża na wieś do Barbizon, gdzie zastaje go wybuch wojny. Zostaje powołany do wojska jako artylerzysta.
- 1872** - 22 maja premiera opery *Djamileh* w Opéra-Comique. 1 października premiera dramatu Daudeta z muzyką Bizeta *Arleżjanka*. W tym roku przychodzi na świat syn kompozytora Jacques. W korespondencji Bizeta pojawia się pierwsza wzmianka o planowanej operze *Carmen*.
- 1873** - w marcu prawykonanie suitę orkiestrowej *Zabawy dziecięce*.
- 1874** - zakończenie prac nad operą *Carmen*. Rozpoczęcie przygotowań do premiery w Operze Komicznej.
- 1875** - 3 marca premiera *Carmen* w Opéra-Comique. Rozpoczyna się kampania przeciwko ostatniemu dziełu Bizeta.
- 1875 - 3 czerwca**, 37-letni Georges Bizet umiera w Bougival pod Paryżem.

(wg „Carmen J. Bizeta” J. Gabryśia PWM, 1961)

CARMEN w Teatrze Wielkim w Łodzi

premiera - 22 stycznia 1967

kierownictwo muzyczne

reżyseria
scenografia

choreografia
przygotowanie chóru

Józef Klimanek

Leo Nedomansky

Jadwiga Przeradzka

Aleksander Jędrzejewski

Witold Borkowski

Mieczysław Rymarczyk

Marian Toro

premiera - 3 maja 1975

kierownictwo muzyczne

inscenizacja i reżyseria

scenografia

choreografia

kierownictwo chóru

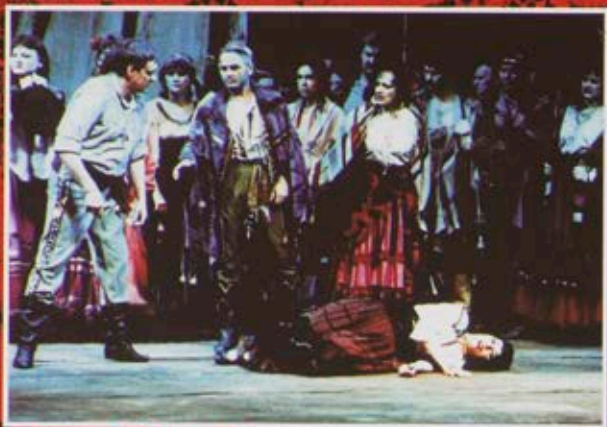
Bogusław Madey

Alfred E. Sistig

Wojciech Zieleziński

Witold Borkowski

Zbigniew Pawelec

premiera - 14 września 1991

kierownictwo muzyczne
reżyseria
scenografia
choreografia
kierownictwo chóru

Wojciech Michniewski
Michel Giés
Ryszard Kaja
Emil Wesołowski
Lajla Zaborowska

premiera - 23 października 1999

kierownictwo muzyczne
reżyseria
dekoracje
kostiumy
choreografia
ruch sceniczny
kierownictwo chóru

Tadeusz Kozłowski
Jarosław Marszewski
Radek Dębniak
Monika Graban
Andrzej Glegolski
Dobrosława Gutek,
Kazimierz Wrzosek
Marek Jaszczak

premiera - 20 grudnia 2002

kierownictwo muzyczne
reżyseria
dekoracje
kostiumy
choreografia
kierownictwo chóru

Lukas Beikircher
Aus Graidanus
Guus van Geffen
Annelies de Ridder
Marino Westra Murjo
Marek Jaszczak

STRESZCZENIE LIBRETTA

Akt pierwszy

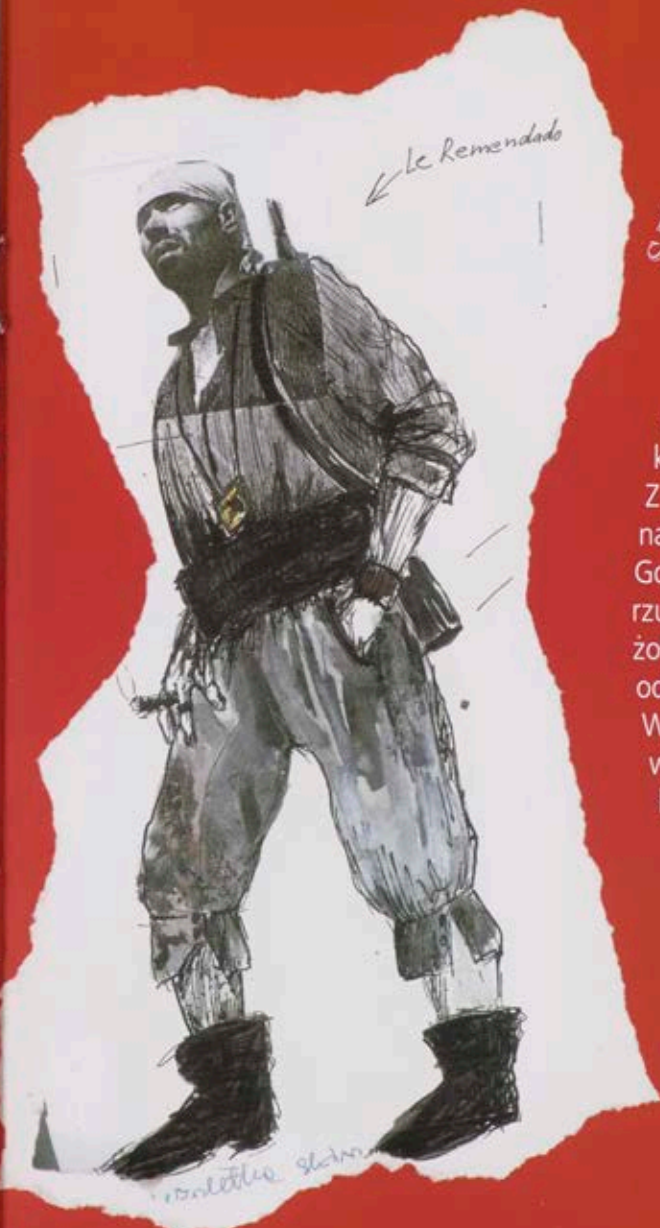
Przy jednym z placów Sewilli znajduje się fabryka cygar, zaś po przeciwnej stronie - koszary wojskowe. Niebawem ma się odbyć zmiana warty, toteż gromadzi się już gawieź ciekawego barwnego widowiska. Pojawia się też młoda piękna dziewczyna, pytając o Don Joségo, to jego narzeczona, Micaëla. Dowiedziawszy się, iż przybędzie on dopiero ze zmianą warty, oddala się pośpiesznie, mimo pełnych galanterii zaprosin sierżanta Moralesa.

Głos trąbki zwiastuje zmianę warty. Nowy oddział prowadzony jest przez porucznika Zunigę oraz sierżanta Don Joségo. Dzwonek z fabryki oznajmia przerwę w pracy. Z bramy wysypuje się tłum robotnic, wśród których szczególną uwagę zwraca młoda, piękna Cyganka, Carmen. Z lekceważeniem odrzuca zaloty otaczających ją młodych mężczyzn, natomiast wywiera na niej wrażenie całkowita obojętność Don Joségo. Gdy dzwonek znów wzywa robotnice do pracy, Carmen przed odejściem rzuca mu trzymany w ręku kwiat. Dar ten budzi niepokój w sercu młodego żołnierza; ponownie pojawia się Micaëla, niosąc Josému list i pozdrowienia od jego matki.

W fabryce niespodziewanie wybucha wrzawa. Na rozkaz Zunigi Don José wraz z żołnierzami udaje się tam i po chwili wraca, prowadząc Carmen, która w kłótni zraniła nożem koleżankę. Grozi jej więzienie, jednak Cyganka drwi z pogróżek. Gdy pozostaje sama pod strażą Don Joségo szybko udaje jej się urokiem oraz obietnicami miłości i rozkoszy całkowicie podbić serce młodzieńca i sprawić, że ten pozwala jej zbiec.

Akt drugi

W podmiejskiej gospodzie Lillas Pastii gromadzą się przemysłowcy, Cyganie i szukający rozrywki żołnierze; jest także Carmen i jej przyjaciółki: Frasquita i Mercedes. Wszyscy entuzjastycznie witają przybyłego do gospody słynnego toreadora Escamilla, który opowiada im o pełnym chwały i zwycięstw zawodzie bohatera areny.

Oczarowany urokiem Carmen zdradza jej swoje zainteresowanie, lecz nie otrzymuje żadnej odpowiedzi. Carmen odmawia też udziału w planowanej na noc wyprawie przemytników, gdyż - jak oświadcza - oczekuje Don Joségo, który wtrącony do więzienia za sprzeniewierzenie się żołnierskim obowiązkom, dziś właśnie ma odzyskać wolność.

Gdy zjawia się, Carmen namawia go, by wraz z nią wyruszył na wyprawę, a gdy odmawia - rozdrażniona Cyganka w gwałtownych słowach daje wyraz swojemu niezadowoleniu, nie chce też słuchać miłosnych wyznań Don Joségo.

Do gospody przybywa porucznik Zuniga. Jego zaloty do Carmen budzą zazdrość Don Joségo, który z bronią w ręku rzuca się na swego przełożonego. Teraz droga powrotu do służby jest dlań zamknięta, wbrew własnej woli przystać musi do przemytników i wraz z nimi uchodzić w góry.

Akt trzeci

W górskim obozie wśród przemytników są Don José i Carmen, która znudzona już miłością sierżanta, coraz częściej myśli o bohaterskim toreadorze. Frasquita i Mercedes stawiają sobie kabałę, wróży im ona miłość i szczęście. Gdy jednak Carmen również chce poznać swój los, karty zwiastują jej rychłą śmierć. Przemytnicy ruszają na wyprawę, a Don José pozostaje na straży obozu.

W opustoszałej dolinie pojawia się Micaëla szukająca swego narzeczonego, lecz płoszy ją nagle odgłos wystrzału. To Don José dał ognia, widząc postać czającą się wśród skał. Nieznajomym śmiałkiem okazuje się Escamillo, który przybył tu, lekceważąc sobie niebezpieczeństwo, a na uwagę Don Joségo, iż łatwo mógł zostać zabity, odpowiada wesoło, że „zakochanym sprzyja los”. Gdy z dalszej rozmowy mężczyźni orientują się, że są rywalami, dochodzi do walki. Przybycie Carmen ratuje z opresji Escamilla,

Hostincký |
Lillas Pastia

co więcej widzi on w jej oczach
zapowiedź spełnienia swych pragnień.
Odchodząc zaprasza wszystkich na swoje
popisy w Sewilli.

Przybywa Micaëla, która przynosi wiadomość
o chorobie matki Don Joségo; on pod wpływem wyrzutów
sumienia rusza wraz z dziewczyną na spotkanie z matką.
Uprzedza jednak Carmen o swojej zemście, gdyby ona miała
ochotę go zdradzić.

Akt czwarty

Plac w Sewilli wypełnia tłum śpieszący na walki byków. Entuzjastycznie
witany przez zebranych wkracza toreador Escamillo w towarzystwie
Carmen. Frasquita i Mercedes ostrzegają Carmen przed zemstą Don
Joségo, jednak ona lekceważy sobie niebezpieczeństwo. Pozostaje na
placu, gdzie odnajduje ją Don José i jeszcze raz błaga, by porzuciła
toreadora i została z nim. Nic jednak nie przekonuje Carmen, która woli
raczej śmierć niż życie u boku człowieka, którego już nie kocha! Gdy spoza
murów dobiegają okrzyki i oklaski na cześć zwycięskiego toreadora,
Carmen rzuca się ku cyrkowej bramie, chcąc jak najprędzej być przy
Escamillu. W tym momencie nieprzytomny z rozpaczony Don José przebija
ją sztyletem.

Józef Kański
Przewodnik operowy
PWM Kraków, 1968

sezon 2006/2007
PREMIERA - 18 listopada 2006 roku

w programie wykorzystano:

projekty kostiumów
fotografie

Milana Davida
J. Multarzyńskiego, F. Myszkowskiego, Ch. Zielińskiego

opracowanie programu
opracowanie graficzne programu
wydawca
oddano do druku

Tomasz Graczyk
Iwona Marchewka
Teatr Wielki w Łodzi
6 listopada 2006 roku

Materiały reklamowe dostarczone przez reklamodawców.

Teatr Wielki w Łodzi - Instytucja Kultury Samorządu Województwa Łódzkiego

TEATR WIELKI W ŁODZI ZAPRASZA

TEATR WIELKI W ŁODZI

pl. Dąbrowskiego

90-249 Łódź

tel. (042) 633 99 60

fax (042) 631 95 52

e-mail: teatr@teatr-wielki.lodz.pl

<http://www.teatr-wielki.lodz.pl>

REZERWACJA I SPRZEDAŻ BILETÓW

KASA BILETOWA

od wtorku do soboty: 12.00–19.00

niedziele i święta (gdy grane jest przedstawienie): 15.00–19.00

telefony: (042) 633 77 77, (042) 633 99 60 wewn. 126, 127

BIURO OBSŁUGI WIDZÓW

od poniedziałku do piątku: 10.00–16.00

telefony: (042) 633 31 86, (042) 633 99 60 wewn. 120, 122

telefon/fax: (042) 639 87 49

e-mail: widz@teatr-wielki.lodz.pl

MUZYKA POWAŻNA w Polskim Radiu Łódź

Wieczór Melomana

środa, godz. 23.05

- prezentacje nagrań
- nowości płytowe
- retransmisje koncertów

Muzyczne pejzaże

niedziela, godz. 18.30

- reportaże - wydarzenia muzyczne Łodzi i regionu

Wędrowki z Polihymnią

niedziela, godz. 7.30

- magazyn publicystyczny

Lista przebojów muzyki poważnej

środa, godz. 21.05

Akademia Muzyczna i jej goście 3 niedziela miesiąca, godz. 18.00

Zaprasza Polskie Radio Łódź

ŁÓDŹ

TVP3 Łódź producent wielu uznanych i renomowanych pozycji antenowych zaprasza do współpracy przy realizacji swoich programów.

W zamian za pokrycie części kosztów programu firma Państwa ma szansę zaistnieć na antenie Telewizji jako sponsor.

PROGRAMY PRODUKOWANE PRZEZ TVP3 ŁÓDŹ

Autofan

Biznes po łódzku

Filmowa Encyklopedia Łodzi

FILMmufka

Małe Conieco

Magazyn Kulturalny

Magazyn Sportowy

Na Sygnale

Podaj Cegłę

Prowokacje

Strefa Biznesu

Sygnalek

W zdrowym ciele, zdrowy duch

i inne.

COROCZNA NAGRODA
DLA SPONSORÓW PROGRAMÓW W TVP3 ŁÓDŹ

www.lodz.tvp.pl/reklama

Koncesjonowane Biuro Ochrony Mienia i Osób „KOBRA”

- ochrona fizyczna osób i mienia
- konwoje, inkaso utargów
- instalacje systemów alarmowych
- monitoring
- profesjonalne usługi wykonywane przez wyszkolonych i licencjonowanych pracowników
- nowoczesne rozwiązania w dziedzinie zabezpieczeń technicznych i sygnałów alarmowych
- dozór nad powierzonym mieniem poparty polisami kontraktowo-deliktowymi u pewnych i godnych zaufania ubezpieczycieli

91-463 Łódź
ul. Łagiewnicka 54/56
www.kobra.pl
e-mail:kobra@kobra.pl
tel./fax (042) 640 61 15
tel. kom. 0-502 666 206

Jesteśmy jedną z najbardziej znanych i cenionych firm w kraju,
należymy do międzynarodowej sieci Interflora.
Zapewniamy kwiaty w każdej ilości i na każdą okazję.
Odległość nie stanowi dla nas żadnych barier.
Dostarczamy je tam, gdzie jesteś Ty
lub bliska Ci osoba.

Jesteśmy z Państwem w chwilach radości i smutku

H. SKRZYDLEWSKA
sieć kwaciarni

ŁÓDŹ, UL. DZIEWIARSKA 14, TEL.(042) 672-33-33, 672-30-27, 672-35-09, www.h.skrzydleska.pl
infolinia: 0800 672 333

GARAŻ WIELOPOZIOMOWY MANHATTAN

**MIESIĘCZNY ABONAMENT
w godzinach 6 - 22
już od 60 zł**

Szczegóły w punkcie obsługi klienta w garażu

ŁÓDŹ, UL. SIENKIEWICZA 113
S.M. "ŚRÓDMIEŚCIE"
TEL. 637-09-12, 636-82-68, 636-79-89

Oplaty godzinowe :

- * pierwsza godzina - 2,00 zł
- * kolejne - 2,00 zł
- * doba - 24,00 zł

CENNIK

Abonament miesięczny

- * dla Członków S.M. "Śródmieście" - 132,00 zł
- * dla instytucji oraz osób fizycznych z zewnątrz - 185,00 zł
- * miejsce stałe - 250,00 zł

Idczak

Autoryzowany dealer VW

Łódź, ul. Przybyszewskiego 176/178,
tel. (042) 677 17 17, fax (042) 677 17 01
E-mail: salon.vw.lodz@idczak.pl

Zgierz k. Łodzi, ul. Lipowa 11a,
tel. (042) 716 69 96, fax (042) 716 11 22
E-mail: salon.vw.audi.zgierz@idczak.pl

www.idczak.pl

Informacja: 0 801 140 003 (koszt połączenia – zgodnie jak za jednolitą taryfikacyjną podlegającą likwidacji)

Podczas drogi na szczyt,
musisz mądrze rozkładać siły

Jazdy próbne modelami
A2, A3, A4, A6, A8.

Idczak

ul. Przybyszewskiego 176/178
93-120 Łódź
tel. (42) 677 17 07
www.idczak.audi.pl

Idczak

informacje na miarę potrzeb

Książka telefoniczna tel., wydawana przez DITEL S.A.
jest najczęściej używanym wydawnictwem yellow pages w Polsce!

Korzysta z niej **ponad 10,5 mln użytkowników***.

*Dane: MillwardBrown SMG/KRC, TGI, marzec 2006